

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สิ่งมีชีวิตและการดำรงชีวิตของพืช

ชุดที่ 7

การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช

นางสาวอัจจิมา จันธิมา

โรงเรียนบ้านเกียง “คุรุราษฎร์วิทยา”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำนำ

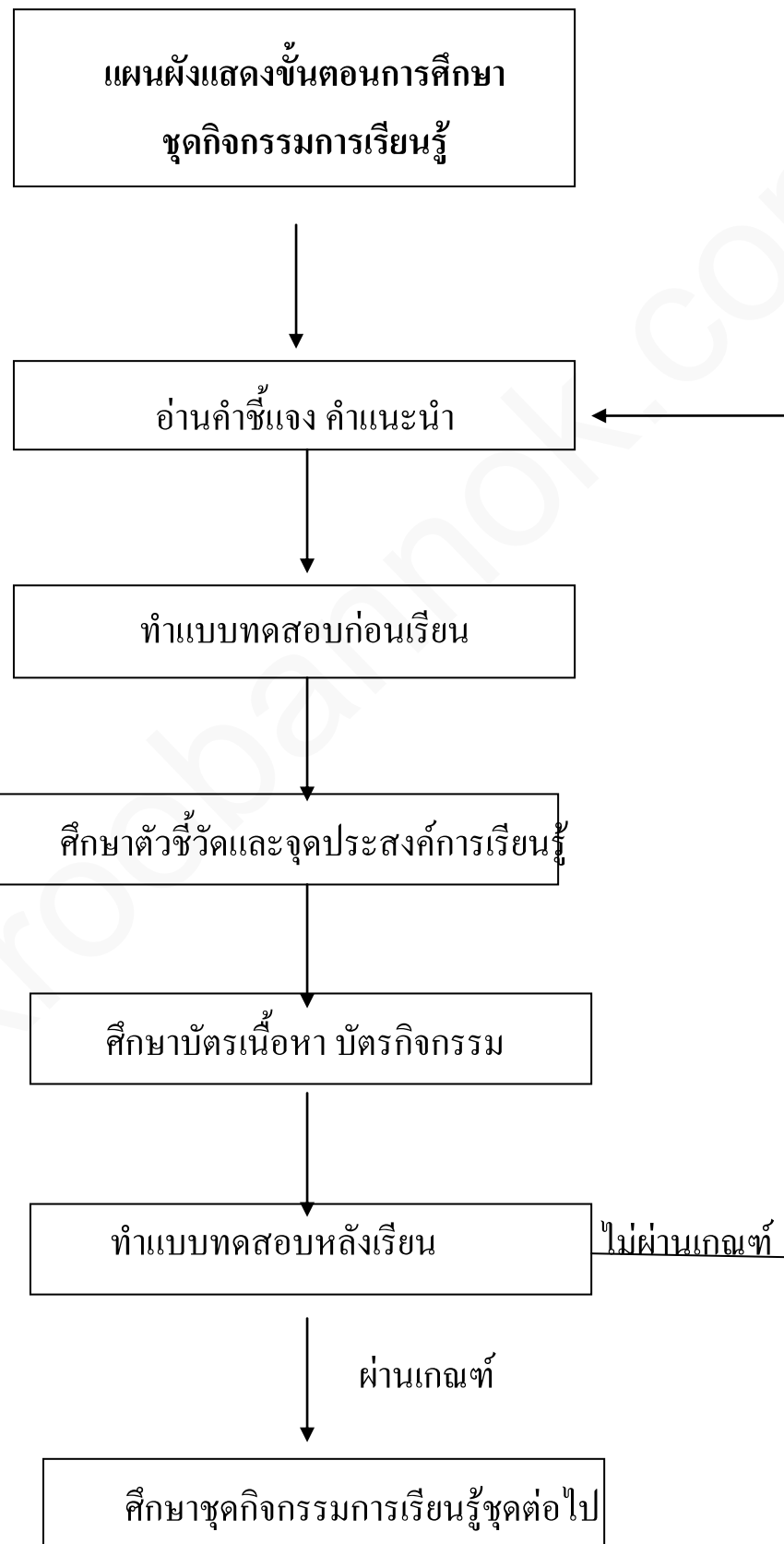
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการสืบค้นข้อมูล กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล โดยครูคอยให้คำปรึกษา แนะนำและอำนวยความสะดวก ติดตามผลอย่างใกล้ชิด

สำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชุดที่ 7 เรื่อง การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช ซึ่งประกอบด้วย บัตรคำชี้แจง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำตอบกิจกรรม แบบทดสอบ ก่อนเรียน และหลังเรียน รวมทั้งเฉลยเพื่อให้นักเรียนได้ทราบผลของการทำกิจกรรมทันที ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชุดนี้ ฝึกให้นักเรียนมีทักษะด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคิด กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และสามารถ นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

อัจจิมา จันธิมา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
แผนผังแสดงขั้นตอนการศึกษาศุทธิกรรมการเรียนรู้	ก
รายละเอียดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่	ข
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	ค
ตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้	ง
บัตรคำชี้แจง	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
บัตรกิจกรรม เรื่อง อวัยวะสืบพันธุ์ของพืชดอก	5
บัตรเนื้อหา	8
แบบทดสอบหลังเรียน	14
บรรณานุกรม	18
ภาคผนวก	19
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	20

รายละเอียดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่

ประกอบด้วย

- * คำแนะนำสำหรับนักเรียน
- * บัตรคำชี้แจง
- * แบบทดสอบก่อนเรียน
- * บัตรกิจกรรม
- * บัตรเนื้อหา
- * บัตรคำตอบกิจกรรม
- * บัตรเฉลยคำตอบกิจกรรม

อ่านรายละเอียดเสร็จแล้ว

อย่าลืมศึกษาคำแนะนำนะจ๊ะ

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวนชุดละ 10 ข้อ
2. ศึกษาตามขั้นตอนการเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ศึกษาบัตรเนื้อหาด้วยความตั้งใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น อธิบาย ซักถามกันภายในกลุ่ม หากไม่เข้าใจให้สอบถามครูผู้สอน
4. หลังจากเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้จบให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวนชุดละ 10 ข้อ
5. เมื่อนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ให้เก็บชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งครู
6. ขณะทำแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนต้องทำด้วยความซื่อสัตย์
7. หากนักเรียนไม่เข้าใจ ไม่ทันเวลา ให้รับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปศึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน เพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

- ว 1.1 ม.1/10 ทดลองและอธิบายโครงสร้าง ของดอกที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ของพืช
- ว 1.1 ม.1/11 อธิบายกระบวนการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืชดอกและการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศของพืช โดยใช้ส่วนต่างๆ ของพืชเพื่อช่วยในการขยายพันธุ์
- ว 8.1 ม.1/1 ตั้งคำถามที่กำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่สำคัญในการสำรวจตรวจสอบ หรือ ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจได้อย่างครอบคลุมและเชื่อถือได้
- ว 8.1 ม.1/2 สร้างสมมุติฐานที่สามารถตรวจสอบได้และวางแผนการสำรวจตรวจสอบหลาย ๆ วิธี
- ว 8.1 ม.1/3 เลือกเทคนิควิธีการสำรวจตรวจสอบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้ผลเที่ยงตรงและปลอดภัย โดยใช้วัสดุและเครื่องมือที่เหมาะสม
- ว 8.1 ม.1/4 รวบรวมข้อมูล จัดกระทำข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ
- ว.8.1ม.1/7 สร้างคำถามที่นำไปสู่การสำรวจตรวจสอบ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่หรืออธิบายเกี่ยวกับแนวคิดกระบวนการ และผลของโครงการหรือชิ้นงานให้ผู้อื่นเข้าใจ
- ว.8.1ม.1/8 บันทึกและอธิบายผลการสังเกต การสำรวจ ตรวจสอบ ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ค้นพบเมื่อมีข้อมูลและประจักษ์พยานใหม่เพิ่มขึ้นหรือโต้แย้งจากเดิม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายส่วนประกอบและโครงสร้างของดอกที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ของพืช
2. นักเรียนสามารถอธิบายกระบวนการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศพืชได้
3. นักเรียนออกแบบและทำการทดลอง โครงสร้างของดอกที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ของพืชได้
4. นักเรียนมีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน

บัตรคำชี้แจง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 7
เรื่อง การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษากิจกรรมที่
กำหนดให้และปฏิบัติตามกิจกรรม
พร้อมตอบคำถามในบัตรคำตอบ

เมื่อรู้จุดประสงค์
แล้วเริ่มศึกษาได้เลย
ครับ

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 7 เรื่องการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาททับข้อ ก ข ค หรือ ง ที่เห็นว่าถูกเพียงข้อเดียว

1. แบบทดสอบ จำนวน 10 ข้อ คะแนน 10 คะแนน
2. ใช้เวลาในการทดสอบ 10 นาที

1. ดอกไม้เป็นส่วนของพืชดอกที่ทำหน้าที่
 - ก. ช่วยผสมเกสรดอกไม้
 - ข. ให้ความสวยงามแก่พืช
 - ค. เป็นอวัยวะสืบพันธุ์
 - ง. ล่อแมลงให้เกิดการผสมเกสร
2. การปฏิสนธิเกิดขึ้นเมื่อใด
 - ก. สเปิร์มเซลล์ผสมกับไข่
 - ข. ละอองเรณูตกบนยอดเกสรเพศเมีย
 - ค. กลีบดอกไม้เริ่มบาน
 - ง. เมล็ดเริ่มงอกเป็นต้นใหม่
3. ข้อความใดถูกต้องเกี่ยวกับละอองเรณู
 - ก. งอกบนก้านชูเกสรตัวเมีย
 - ข. มีนิวเคลียสเพศผู้อยู่
 - ค. มีโครโมโซมเป็น 2 ชุด
 - ง. ถูกถ่ายทอดไปได้โดยแมลง
4. ข้อใดถูกต้องเมื่อดอกไม้มีการถ่ายละอองเรณูโดยแมลง
 - ก. มีเกสรตัวผู้ที่ยาว
 - ข. มียอดเกสรตัวเมียที่ชุ่มชื้น
 - ค. กลีบดอกลดขนาดลงหรือไม่มีกลีบดอก
 - ง. มีละอองเรณูค่อนข้างใหญ่

5. การถ่ายละอองเรณูเกิดขึ้นเมื่อละอองเรณูถูกถ่ายทอดไปยัง

- ก. ออวูล
- ข. รังไข่
- ค. ยอดเกสรตัวเมีย
- ง. ก้านชูเกสรตัวเมีย

6. พืชที่มีลมเป็นตัวการในการถ่ายละอองเรณูมีลักษณะอย่างไร

- ก. มียอดเกสรตัวเมียวางและละอองเรณูเบา
- ข. มียอดเกสรตัวเมียสั้นและละอองเหนียว
- ค. มียอดเกสรตัวเมียวางและละอองเรณูเหนียว
- ง. มียอดเกสรตัวเมียสั้นและละอองเรณูเบา

7. ส่วนใดของพืชที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศโดยตรง

- ก. กลีบดอก
- ข. กลีบเลี้ยง
- ค. เกสรเพศผู้ เกสรเพศเมีย
- ง. คลอโรฟิลล์

8. การปลูกพืชด้วยเมล็ดมีผลดีอย่างไร

- ก. อายุยืนนาน
- ข. มีรากแก้ว แข็งแรง
- ค. เพาะพันธุ์ได้ครั้งละมาก ๆ
- ง. ถูกทุกข้อ

9. กลิ่นหอมของดอกไม้มีอยู่ที่ส่วนไหนของดอก

- ก. เกสรตัวผู้
- ข. กลีบดอก
- ค. เกสรตัวเมีย
- ง. กลีบเลี้ยง

10. ดอกครบส่วนและดอกสมบูรณ์เพศเหมือนกันอย่างไร

- ก. มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย
- ข. มีกลีบดอกและกลีบเลี้ยง
- ค. มีกลีบเลี้ยงและเกสรตัวผู้
- ง. มีรังไข่ และกลีบดอก

กระดาศำตอบก่อนเรียน

ชุดกิจกรรม เรื่อง การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช

ข้อ	ตัวเลือก			
	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

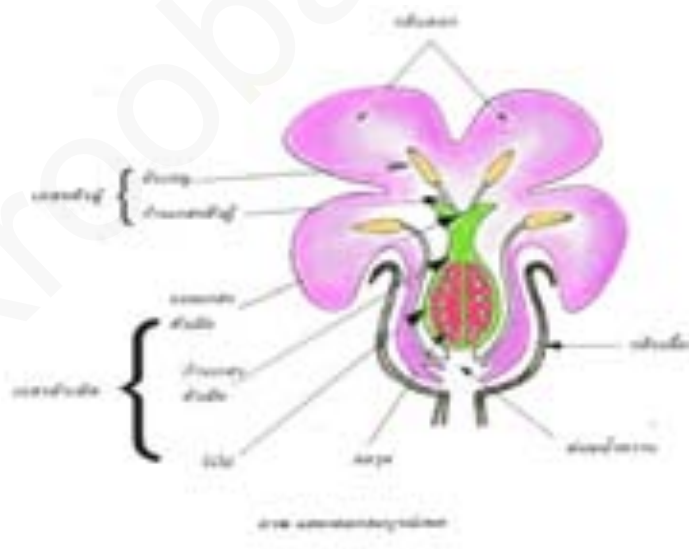

บัตรกิจกรรมที่ 1

เรื่อง อวัยวะสืบพันธุ์ของพืชดอก

วิธีทดลอง

1. นำดอกไม้ ชนิดต่าง ๆ มาสังเกตรูปร่างและตำแหน่งของส่วนประกอบต่าง ๆ ของดอก ได้แก่ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวผู้ เกสรตัวเมีย บันทึกผลการทดลอง
2. แกะกลีบเลี้ยง กลีบดอก ออกให้หมด สังเกตและบันทึกลักษณะของเกสรตัวผู้ คือ ก้านชูอับเรณูและอับเรณู แล้วใช้แว่นขยายส่องดูลักษณะของละอองเรณูภายในอับเรณู บันทึกผล จากนั้นศึกษาลักษณะเกสรตัวเมีย สังเกตรังไข่แล้วใช้มีดโกนผ่ารังไข่ตามยาวเพื่อดูอวูลซึ่งอยู่ภายในรังไข่โดยใช้แว่นขยาย บันทึกผล

ที่มา <http://www.sahavicha.com>

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 1
เรื่อง อวัยวะสืบพันธุ์ของพืชดอก

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

1. จุดประสงค์การทดลอง

.....
.....
.....

2. สมมติฐาน

.....
.....
.....

3. การกำหนดและควบคุมตัวแปร

- ตัวแปรต้น ได้แก่.....
- ตัวแปรตาม ได้แก่.....
- ตัวแปรควบคุม ได้แก่.....

4. วัสดุอุปกรณ์

.....
.....
.....
.....
.....

แบบบันทึกกิจกรรม

ตารางบันทึกผล

ชนิดของดอกไม้	ลักษณะของ กลีบเลี้ยง	ลักษณะของ กลีบดอก	ลักษณะของ เกสรตัวผู้	ลักษณะของ เกสรตัวเมีย
ดอกมะเขือ				
ดอกชบา				
ดอกผักบุ้ง				
ดอกตำลึง				
ดอกกล้วยไม้				

คำถามท้ายการทดลอง

- รูปร่างและส่วนประกอบของดอกแต่ละชนิดที่นำมาศึกษาเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
.....
- ถ้าพิจารณาส่วนประกอบของดอกไม้เป็นเกณฑ์ นักเรียนจัดกลุ่มดอกไม้ที่นำมาศึกษาออกเป็นกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีลักษณะอย่างไรและใช้อะไรเป็นเกณฑ์สำคัญในการแบ่งกลุ่ม
.....
- เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียมีส่วนประกอบอะไรบ้าง และมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
.....
- ลักษณะของอวัยวะของดอกไม้แต่ละชนิดเป็นอย่างไร มีจำนวนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
.....
- ดอกไม้ที่นักเรียนนำมาศึกษา มีทั้งที่มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน และดอกที่มีแต่เกสรตัวผู้หรือเกสรตัวเมียนั้น ลักษณะเหล่านี้มีผลต่อการสืบพันธุ์ของพืชอย่างไร
.....

สรุปผลการทดลอง

.....

.....

.....

บัตรเนื้อหา

การสืบพันธุ์และการขยายพันธุ์

การจำแนกพืชโดยใช้การสืบพันธุ์เป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ พืชมีดอกและพืชไร้ดอก

1. **พืชมีดอก** หมายถึงพืชที่เจริญเติบโตเต็มที่แล้วสามารถออกดอกเพื่อในการสืบพันธุ์ พืชดอกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 พืชใบเลี้ยงเดี่ยว เป็นพืชที่มีใบเลี้ยงเพียงใบเดียวเมื่งอกออกมาจากเมล็ด ไม่มีรากแก้ว มีแต่รากฝอยเส้นใบขนานกัน เช่น พืชตระกูลหญ้า ข้าวโพด ข้าว อ้อย มะพร้าว ตาล กล้วย ฯลฯ

ที่มา <http://beatibio.blogspot.com/2010/12>

1.2 พืชใบเลี้ยงคู่ เป็นพืชที่มีใบเลี้ยงสองใบงอกมาจากเมล็ด มีระบบรากแก้ว มีเนื้อไม้ เส้นใบเป็นร่างแห เช่น กล้วยไม้ มะลิ พริก พริกขี้หนู ขนุน ฯลฯ

ที่มา <http://scienceplant.wikispaces.com>

บัตรเนื้อหา

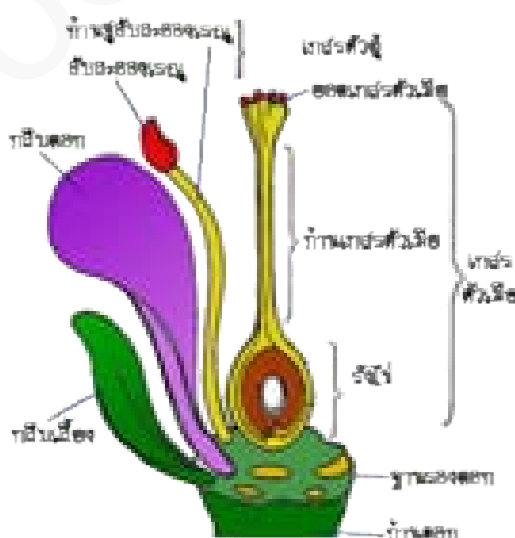
2. **พืชไร้ดอก** หมายถึง พืชที่ไม่อาศัยดอกในการสืบพันธุ์ จึงไม่มีดอก ขยายพันธุ์โดยการสร้างสปอร์
แตกหน่อ เช่น มอส เฟิร์น สัน ผักกูด ตะไคร่น้ำ ฯลฯ

ที่มา http://school.obec.go.th/huahuaayhuafykk2/penn/c_flower/page/flow7.htm

ส่วนประกอบของดอกไม้

1. กลีบเลี้ยง เป็นส่วนที่อยู่ชั้นนอกสุดเปลี่ยนแปลงมาจากใบมีหน้าที่หุ้มและป้องกันดอกตูม
2. กลีบเลี้ยง เป็นส่วนที่ถัดจากกลีบเลี้ยงเข้าไป มีกลิ่นหอม มีสีสวยงาม ทำหน้าที่ล่อแมลงให้ผสมเกสร
3. เกสรตัวผู้ (Stamen) เป็นอวัยวะสืบพันธุ์ของพืชที่สร้างเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้ อยู่ถัดจากวงกลีบดอกเข้าไป เกสรตัวผู้แต่ละอัน มีโครงสร้างประกอบด้วย 2 ส่วนคือ อับเรณู (Anther) ซึ่งภายในมีถุงอับเรณู (Pollen sac) และก้านเกสรตัวผู้ (Filament) เกสรตัวผู้จัดเป็นวงชั้นที่ 3 ของดอกไม้ เรียกว่า Androecium
4. เกสรตัวเมีย (Pistil) ประกอบด้วยยอดเกสรตัวเมีย (Stigma) มักมีเมือกเหนียวเพื่อกอียดกลละอองเรณู และก้านชูเกสรตัวเมีย (Style) เกสรตัวเมียจัดเป็นวงในสุดของดอกไม้ เรียกว่า Gynoecium รังไข่ (Ovary) ภายในรังไข่มีออวุล (Ovule) รังไข่ทำหน้าที่สร้างไข่หรือเซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย

ภาพส่วนประกอบของดอกไม้

ที่มา [http:// www.thaigoodview.com](http://www.thaigoodview.com)

บัตรเนื้อหา

ประเภทของดอกไม้

1. ดอกเดี่ยว หมายถึง ดอกที่มีตัวดอกเพียงดอกเดียวอยู่บน
ก้านชูดอก เช่นดอกมะเขือ ดอกฟักทอง

ที่มา writer.dek-d.com/mi-no-ri/story/viewlongc.php?id=671030&chapter=1

2. ช่อดอก หมายถึง ดอกหลาย ๆ ดอกที่อยู่บน
ก้านดอกเดียวกัน เช่น ช่อนกลิ้ง กล้ายไม้

ที่มา <http://pirun.ku.ac.th/~b521070061/page4.html>

3. ดอกสมบูรณ์ หมายถึงดอกซึ่งมีวงทั้ง 4 ครบ
คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวเมีย เกสรตัวผู้
ในดอกเดียวกัน เช่น ขบา บัว กุหลาบ

ที่มา <http://www.arowanacafe.com/webboard/pictures/1127650784.jpg>

บัตรเนื้อหา

4. ดอกไม้สมบูรณ์ หมายถึง ดอกซึ่งมีวงทั้ง 4 ไม่ครบ จะขาดวงใดวงหนึ่งไป เช่น คำลิ้ง มะละกอ

ภาพ ดอกมะละกอ

ที่มา <http://www.bloggang.com/data/farm33/picture/1210397992.jpg>

5. ดอกสมบูรณ์เพศ หมายถึง ดอกที่มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน เช่น ชบา มะเขือ ดอกกุหลาบ

ภาพ ดอกกุหลาบ

ที่มา <http://www.bloggang.com/data/jaj2525/picture/1195461569.jpg>

6. ดอกไม้สมบูรณ์เพศ หมายถึง ดอกที่มีเกสรตัวผู้หรือเกสรตัวเมียเพียงอย่างเดียวในแต่ละดอก เช่น คำลิ้ง ฟักทอง มะยม

ภาพดอกคำลิ้ง

ที่มา <http://www.bloggang.com/data/fantail/picture/1150900577.jpg>

บัตรเนื้อหา

การถ่ายละอองเรณู

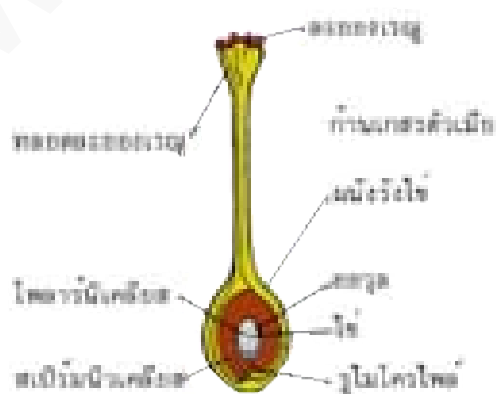
การถ่ายละอองเรณู หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ละอองเรณูปลิวมาตกบนยอดเกสรตัวเมียของดอกชนิดเดียวกัน

การถ่ายละอองเรณูเกิดขึ้นเมื่อละอองเรณูเจริญเต็มที่ อับเรณูจะแตกออกทำให้ละอองเรณูกระจายออกไปโดยอาศัยลม น้ำ โดยเฉพาะ แมลง มีความสำคัญมากในการถ่ายละอองเรณูของพืชดอก และบนยอดเกสรตัวเมียโดยจะมีน้ำเหนียวๆ (Stigma) ที่มีน้ำตาลเป็นส่วนประกอบ ซึ่งช่วยในการดักละอองเรณู

- ดอกไม่มีการถ่ายละอองเรณูโดยแมลงจะมีละอองเรณูก่อนข้างใหญ่
- พืชที่มีลมเป็นตัวการในการถ่ายละอองเรณูมีลักษณะมียอดเกสรตัวเมียวางและละอองเรณูเบา

การถ่ายละอองเรณู มี 2 แบบ คือ

1. การถ่ายละอองเรณูในดอกเดียวกัน หรือคนละดอกในต้นเดียวกัน (Self pollination) การถ่ายละอองเรณูแบบนี้จะทำให้รุ่นลูกมีสมบัติทางกรรมพันธุ์เหมือนเดิม ถ้าเป็นพันธุ์ดีก็จะถ่ายทอดลักษณะพันธุ์ดีไปเรื่อย ๆ
2. การถ่ายละอองเรณูคนละดอกของต้นไม้คนละต้นในพืชชนิดเดียวกัน (Cross pollination) เป็นการถ่ายละอองเรณูแบบข้ามดอก หรือต่างต้นกัน ก็จะทำให้พืชมีลักษณะต่างๆ หลากหลายและอาจจะได้พืชพันธุ์ใหม่ๆ ขึ้นมาได้

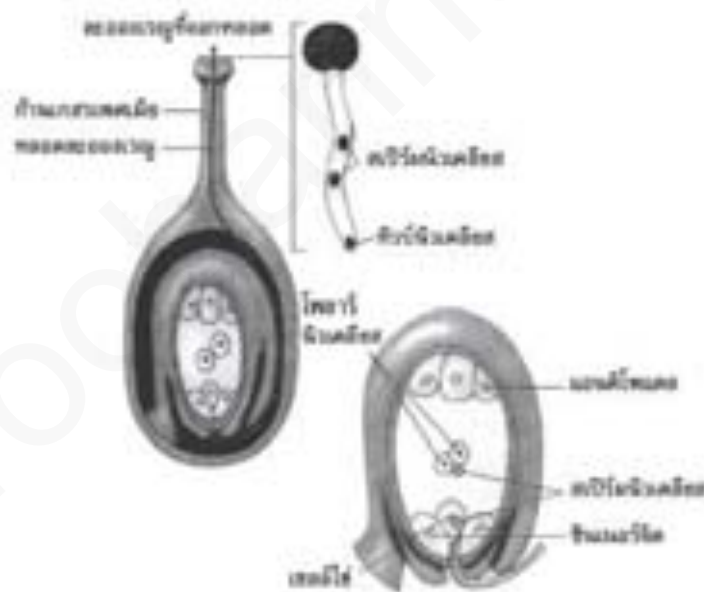

ภาพการถ่ายละอองเรณู

ที่มา [http:// www.thaigoodview.com](http://www.thaigoodview.com)

การเกิดปฏิสนธิ

การปฏิสนธิ (fertilization) เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นต่อจากการถ่ายละอองเรณู ซึ่งเมื่อละอองเรณูตกลงบนยอดเกสรเพศเมีย ละอองเรณูจะเริ่มรับน้ำจากยอดเกสรเพศเมียด้วยวิธีการแพร่ (diffusion) จนมีปริมาณน้ำมากพอ (ละอองเรณูจะมีลักษณะพองขึ้น) ก็จะมีการแบ่งเซลล์เพิ่มขึ้นจนเกิดเป็นท่อหรือหลอด (pollen tube) งอกลงไปในก้านเกสรเพศเมียจนกระทั่งถึงรังไข่ นิวเคลียส 2 ตัว ซึ่งจะเจาะเข้าสู่ภายในถุงเอ็มบริโอ (embryo sac) สเปิร์มนิวเคลียสตัวที่ 1 จะผสมกับเซลล์ไข่ได้ไซโกตซึ่งจะเจริญไปเป็นต้นอ่อน สเปิร์มนิวเคลียสตัวที่ 2 จะผสมกับโพลาร์นิวเคลียสได้เอนโดสเปิร์มซึ่งเป็นอาหารสำหรับเลี้ยงต้นอ่อน เรียกวิธีการนี้ว่า การปฏิสนธิ (fertilization) และเป็นการปฏิสนธิ 2 ครั้ง ซึ่งเรียกว่า การปฏิสนธิซ้อน (double fertilization)

รูปการเกิดปฏิสนธิ

ที่มา <http://happypa.wikispaces.co>

หลังการปฏิสนธิส่วนต่างๆ ของดอกจะมีการเปลี่ยนแปลงไปดังนี้

- ออวูล (ovule) จะเจริญไปเป็นเมล็ด
- รังไข่ (ovary) จะเจริญไปเป็นผล (fruit)
- ไข่ (egg) จะเจริญไปเป็นต้นอ่อน (embryo) อยู่ภายในเมล็ด
- ผังรังไข่ (ovary wall) จะเจริญไปเป็นเปลือกและผนังผล (pericarp)
- โพลาร์นิวเคลียส (Polar Nucleus) จะเจริญไปเป็นเอนโดสเปิร์ม (Endosperm) อยู่ภายในเมล็ด
- เยื่อหุ้มโอวูล (Integument) จะเจริญไปเป็นเปลือกหุ้มเมล็ด (Testa)

ประเภทของผลไม้ แบ่งเป็น 3 ชนิด

1. ผลเดี่ยว เกิดจากดอกเดี่ยว มีรังไข่เพียงอันเดียว เช่น มะม่วง มะปราง ฝรั่ง ลำไย เงาะ ฯลฯ

มะม่วง

เงาะ

ที่มา, [http:// www.rdl677.com](http://www.rdl677.com)

ที่มา <http://pirun.ku.ac.th/~b5310300538/page7.html>

2. ผลกลุ่ม เกิดจากดอกเดียวกัน แต่มีหลายรังไข่ เช่น น้อยหน่า สตรอว์เบอร์รี ฯลฯ

น้อยหน่า

สตรอว์เบอร์รี

ที่มา <http://www.prakan.ac.th/Link-Data/natineebio/p5.html>

ที่มา <http://www.thaigoodview.com>

3. ผลรวม เกิดจากดอกช่อ เกิดเป็นผลเล็ก ๆ หลาย ๆ ผล แล้วมีเนื้อส่วนนอกสดของแต่ละผล เชื่อมรวมกันให้เป็นผลเดียวกัน เช่น ขนุน ขอบ สับปะรด สาลี่ ฯลฯ

ที่มา <http://ไทยสมุนไพร.net>

ที่มา <http://www.foodnetworksolution.com>

บัตรกิจกรรมที่ 2

โครงสร้างและส่วนประกอบของดอกไม้

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำตอบจากด้านขวามือมาเติมหน้าประโยคทางด้านซ้ายมือของนักเรียนที่นักเรียนเห็นว่าถูกต้องที่สุด

<p>.....1. ดอกที่มีองค์ประกอบครบ 4 ส่วน คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก
เกสรตัวผู้ เกสรตัวเมีย</p> <p>.....2. มีแต่เกสรตัวผู้หรือตัวเมียเพียงอย่างเดียว</p> <p>.....3. ดอกไม่สมบูรณ์</p> <p>.....4. ภายในมีอวุลซึ่งทำหน้าที่เป็นเซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย</p> <p>.....5. บรรจุละอองเรณูที่มีเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้</p> <p>.....6. เป็นส่วนที่อยู่ด้านนอกสุดทำหน้าที่ป้องกันอันตราย</p> <p>.....7. ดอกที่มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียในดอกเดียวกัน</p> <p>.....8. ส่วนที่อยู่ในสุดของดอกไม้</p> <p>.....9. มีสีส้มสวยงามใช้ล่อแมลง</p> <p>.....10. ดอกหลาย ๆ ดอกที่อยู่บนก้านเดียวกัน</p>	ก. ช่อดอก ข. ดอกสมบูรณ์เพศ ค. รังไข่ ง. กลีบเลี้ยง จ. กลีบดอก ฉ. ดอกสมบูรณ์ ช. เกสรตัวผู้ ซ. เกสรตัวเมีย ณ. อับละอองเรณู ญ. ดอกไม่สมบูรณ์เพศ ฎ. ดอกชบา ฐ. กล้วยไม้

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 7 เรื่องการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาททับข้อ ก ข ค หรือ ง ที่เห็นว่าถูกเพียงข้อเดียว
2. แบบทดสอบ จำนวน 10 ข้อ คะแนน 10 คะแนน
3. ใช้เวลาในการทดสอบ 10 นาที

1. การปลูกพืชด้วยเมล็ดมีผลอย่างไร
 - ก. อายุยืนนาน
 - ข. มีรากแก้ว แข็งแรง
 - ค. เพาะพันธุ์ได้ครั้งละมาก ๆ
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. กลิ่นหอมของดอกไม้มีอยู่ที่ส่วนไหนของดอก
 - ก. เกสรตัวผู้
 - ข. กลีบดอก
 - ค. เกสรตัวเมีย
 - ง. กลีบเลี้ยง
3. ดอกครบส่วนและดอกสมบูรณ์เพศเหมือนกันอย่างไร
 - ก. มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย
 - ข. มีกลีบดอกและกลีบเลี้ยง
 - ค. มีกลีบเลี้ยงและเกสรตัวผู้
 - ง. มีรังไข่ และกลีบดอก
4. ดอกไม้เป็นส่วนของพืชดอกที่ทำหน้าที่
 - ก. ช่วยผสมเกสรดอกไม้
 - ข. ให้ความสวยงามแก่พืช
 - ค. เป็นอวัยวะสืบพันธุ์
 - ง. ล่อแมลงให้เกิดการผสมเกสร

5. การปฏิสนธิเกิดขึ้นเมื่อใด
 - ก. สเปิร์มเซลล์ผสมกับไข่
 - ข. ละอองเรณูตกบนยอดเกสรเพศเมีย
 - ค. กลีบดอกไม้เริ่มบาน
 - ง. เมล็ดเริ่มงอกเป็นต้นใหม่
6. ข้อความใดถูกต้องเกี่ยวกับละอองเรณู
 - ก. งอกบนก้านชูเกสรตัวเมีย
 - ข. มีนิวเคลียสเพศผู้อยู่
 - ค. มีโครโมโซมเป็น 2 ชุด
 - ง. ถูกถ่ายทอดไปได้โดยแมลง
7. ข้อใดถูกต้องเมื่อดอกไม้ไม่มีการถ่ายละอองเรณูโดยแมลง
 - ก. มีเกสรตัวผู้ที่ยาว
 - ข. มียอดเกสรตัวเมียที่ข่มขึ้น
 - ค. กลีบดอกลดขนาดลงหรือไม่มีกลีบดอก
 - ง. มีละอองเรณูค่อนข้างใหญ่
8. การถ่ายละอองเรณูเกิดขึ้นเมื่อละอองเรณูถูกถ่ายทอดไปยัง
 - ก. ออวูล
 - ข. รังไข่
 - ค. ยอดเกสรตัวเมีย
 - ง. ก้านชูเกสรตัวเมีย
9. พืชที่มีลมเป็นตัวการในการถ่ายละอองเรณูมีลักษณะอย่างไร
 - ก. มียอดเกสรตัวเมียวางและละอองเรณูเบา
 - ข. มียอดเกสรตัวเมียสั้นและละอองเหนียว
 - ค. มียอดเกสรตัวเมียวางและละอองเรณูเหนียว
 - ง. มียอดเกสรตัวเมียสั้นและละอองเรณูเบา
10. ส่วนใดของพืชที่เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศโดยตรง
 - ก. กลีบดอก
 - ข. กลีบเลี้ยง
 - ค. เกสรเพศผู้ เกสรเพศเมีย
 - ง. คลอโรฟิลล์

กระดาษคำตอบหลังเรียน

ชุดกิจกรรม เรื่อง การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช

ข้อ	ตัวเลือก			
	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

บรรณานุกรม

- ชูชาติ เทียงธรรม. สรุปเข้มวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : แม็ค, 2553.
- ณัฏ ศิริบุญเรือง และคณะ. สื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2548
- บัญชา แสนทวี และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช (วพ.), 2553.
- ประดัด นาคแก้ว และคณะ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544. กรุงเทพมหานคร : แม็ค, 2547.
- สกลศักดิ์ มหาพรหม. ขยันท่อนสอบวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : แม็ค, 2554.
- สามารถ พงศ์ไพบูลย์ และคณะ. หัวใจวิทยาศาสตร์ ม.1-3 .กรุงเทพมหานคร : ใสเอ็ดพับลิชชิง, 2554
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระการ
เรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของ สกสศ, 2555
- การเกิดปฏิสนธิ (ออนไลน์). ที่มา <http://happypa.wikispaces.co>. 1 พฤษภาคม 2554
- การถ่ายละอองเรณู (ออนไลน์). ที่มา [http:// www.thaigoodview.com](http://www.thaigoodview.com). 1 พฤษภาคม 2554
- กุหลาบ (ออนไลน์) ที่มา <http://www.bloggang.com/data/jaj2525/picture/1195461569.jpg>
1 พฤษภาคม 2554
- กล้วยไม้ (ออนไลน์) ที่มา <http://pirun.ku.ac.th/~b521070061/page4.html> 1 พฤษภาคม 2554
- เงาะ (ออนไลน์) ที่มา <http://pirun.ku.ac.th/~b5310300538/page7.html> 1 พฤษภาคม 2554
- ชบา (ออนไลน์) ที่มา <http://www.arowanacafe.com/webboard/pictures/1127650784.jpg>
1 พฤษภาคม 2554

ดอกสมบุรณ์เพศ (ออนไลน์) .ที่มา <http://www.sahavicha.com>. 1 พฤษภาคม 2554

ตำลึง (ออนไลน์) . ที่มา <http://www.bloggang.com/data/fantail/picture/1150900577.jpg>

1 พฤษภาคม 2554

น้อยหน่า (ออนไลน์) .ที่มา <http://www.prakan.ac.th/Link-Data/natineebio/p5.html> 1 พฤษภาคม 2554

ฟักทอง (ออนไลน์) .ที่มา [writer.dek-d.com/mi-no-](http://writer.dek-d.com/mi-no-ri/story/viewlongc.php?id=671030&chapter=1)

[ri/story/viewlongc.php?id=671030&chapter=1](http://writer.dek-d.com/mi-no-ri/story/viewlongc.php?id=671030&chapter=1) 1 พฤษภาคม 2554

มะม่วง (ออนไลน์) .ที่มา. [http:// www.rd1677.com](http://www.rd1677.com) 1 พฤษภาคม 2554

มะละกอ (ออนไลน์) .ที่มา <http://www.bloggang.com/data/farm33/picture/1210397992.jpg>

1 พฤษภาคม 2554

ลูกยอ (ออนไลน์) .ที่มา <http://ไทยสมุนไพรร.net> 1 พฤษภาคม 2554

สตรอว์เบอร์รี่ (ออนไลน์).ที่มา <http://www.thaigoodview.com>. 1 พฤษภาคม 2554

ส่วนประกอบของดอกไม้ (ออนไลน์)ที่มา [http:// www.thaigoodview.com](http://www.thaigoodview.com). 1 พฤษภาคม 2554

สับปะรด (ออนไลน์) .ที่มา <http://www.foodnetworksolution.com> 1 พฤษภาคม 2554

ภาคผนวก

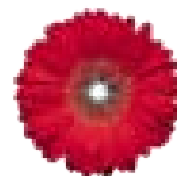
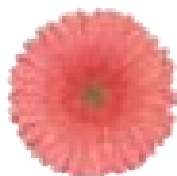
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน**ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7
เรื่องการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช**

ข้อ	คำตอบที่ถูกต้อง
1	ค
2	ก
3	ข
4	ง
5	ค
6	ก
7	ค
8	ง
9	ข
10	ก

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน**ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7**
เรื่องการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศของพืช

ข้อ	คำตอบที่ถูกต้อง
1	ง
2	ข
3	ก
4	ค
5	ก
6	ข
7	ง
8	ค
9	ก
10	ค

แนวคำตอบแบบบันทึกกิจกรรมที่ 1

วัสดุอุปกรณ์และสารเคมี

รายการ	จำนวนต่อกลุ่ม
1.ดอกชบา ดอกมะเขือ ดอกผักบุ้ง ดอกตำลึง ดอกกล้วยไม้	ชนิดละ 1 ดอก
2.แว่นขยาย	1 อัน
3.มีดโกน	1 อัน

ตารางบันทึกผล

ชนิดของ ดอกไม้	ลักษณะของ กลีบเลี้ยง	ลักษณะของ กลีบดอก	ลักษณะของ เกสรตัวผู้	ลักษณะของ เกสรตัวเมีย
ดอกมะเขือ	กลีบเลี้ยงสีเขียว โคนกลีบเชื่อม กัน โดยส่วน ปลายของกลีบ แยกเป็น 5 แฉก	กลีบดอกสีม่วงโคน กลีบเชื่อมกัน ปลาย กลีบแผ่ออกเป็น 5 แฉก	เกสรตัวผู้ 5 อัน ติดกับกลีบดอก ก้านเกสร ตัวผู้สั้น อับเรณูสีเหลือง	เกสรตัวเมีย 1 อัน ยอดเกสรมีรอย แยก 2 แฉก รังไข่มี 1 อัน
ดอกชบา	กลีบเลี้ยงสีเขียว 5 กลีบ เชื่อม ติดกัน คล้ายรูป หลอด ปลาย กลีบเลี้ยงแยก เป็น 4-5 แฉก โคนกลีบเลี้ยง มี ริ้วประดับ	กลีบดอกสีแดง จำนวน 5 กลีบ โคนกลีบดอกเชื่อม กันเล็กน้อย ส่วน ปลายกลีบดอกแยก จากกัน	เกสรตัวผู้เป็นจำนวนมาก ก้านชูอับเรณูเชื่อมติดกัน เป็นหลอดและหุ้ม ล้อมรอบรังไข่และก้าน เกสรตัวเมีย อับเรณูสีเหลือง	ก้านเกสรตัวเมีย 1 อัน ปลายแยก 5 แฉก ยอดเกสรตัว เมีย 5 อัน รูปร่างกลม หรือ รี มีขน

ตารางบันทึกผล

ชนิดของดอกไม้	ลักษณะของ กลีบเลี้ยง	ลักษณะของ กลีบดอก	ลักษณะของ เกสรตัวผู้	ลักษณะของ เกสรตัวเมีย
ดอกผักบุ้ง	กลีบเลี้ยงสีเขียว 5 กลีบ โคนกลีบ ติดกัน ปลายกลีบ แหลม	กลีบดอก 5 กลีบ เชื่อมกันเป็นหลอด ปลายกลีบยาว ออกเป็นรูปแตรหรือ กรวย ปลายกลีบดอก สีขาว กลางกลีบและ โคนกลีบมีสีชมพู หรือสีม่วง	เกสรตัวผู้ 5 อัน ยาว ไม่เท่ากัน ติดกับกลีบ ดอก ฐานก้านชูอับเรณู มีขนปกคลุม	เกสรตัวเมียสีขาว 1 อัน ยอดเกสร ลักษณะเป็นคัมมี รอยแยกตื้น ๆ
ดอกตำลึง -ดอกตัวผู้	กลีบเลี้ยงสีเขียว 5 กลีบ แยกกัน	กลีบดอกสีขาว ส่วน โคนกลีบติดกันเป็น กรวยรูปประฆัง ปลาย กลีบดอก แยก ออกเป็น 5 แฉก	เกสรตัวผู้ 3 อัน เชื้อ กันเป็นกระจุก อยู่ กลางดอก อับเรณูสี เหลืองเป็นร่องหยักไป มา เกสรตัวผู้แยกกัน อยู่คนละดอกกับเกสร ตัวเมีย	-
-ดอกตัวเมีย	กลีบเลี้ยงสีเขียว 5 กลีบ แยกกัน	กลีบดอกสีขาว ส่วน โคนกลีบติดกันเป็น กรวยรูปประฆัง ปลาย กลีบดอก แยก ออกเป็น 5 แฉก	-	เกสรตัวเมีย 1 อัน ยอดเกสรแยกเป็น 3 แฉก เป็นรีวสี ขาวเหลือง มีปม หรือขนใส ๆ ฝังไว้ สีเขียวอ่อนอยู่ใต้ ฐานรองดอก ภายในรังไข่มี ออวุลจำนวนมาก

ตารางบันทึกผล

ชนิดของดอกไม้	ลักษณะของ กลีบเลี้ยง	ลักษณะของ กลีบดอก	ลักษณะของ เกสรตัวผู้	ลักษณะของ เกสรตัวเมีย
ดอกกล้วยไม้	กลีบเลี้ยง 3 อัน มีลักษณะคล้าย กลีบดอก	กลีบดอก 3 อัน มี สีส้มสวยงาม กลีบ ดอก 2 กลีบ มี ลักษณะเหมือนกัน แต่กลีบดอกอีก 1 กลีบด้านล่างมี ลักษณะแตกต่างจาก กลีบดอก 2 กลีบบน	ก้านเกสรตัวผู้และก้าน เกสรตัวเมียเชื่อม ติดกัน ส่วนบนเป็นอับ เรณูภายในอับเรณูมี ละอองเรณูรวมกันเป็น กลุ่มติดกันเป็นก้อนสี เหลือง	ก้านเกสรตัวผู้และ ก้านเกสรตัวเมีย เชื่อมติดกัน ยอด เกสรตัวเมียอยู่ใต้ อับเรณูมีลักษณะ เป็นแอ่งตื้น ๆ ภายในมีน้ำเมือก เหนียว รังไข่อยู่ใต้ วงกลีบเลี้ยงและ กลีบดอก

คำถามท้ายการทดลอง

- รูปร่างและส่วนประกอบของดอกแต่ละชนิดที่นำมาศึกษาเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร
แนวคำตอบ รูปร่างและลักษณะของดอกในพืชแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน แต่มีส่วนประกอบของดอกคล้ายคลึงกัน โดยดอกส่วนใหญ่มีส่วนประกอบครบทั้ง 4 ส่วน
- ถ้าพิจารณาส่วนประกอบของดอกไม้เป็นเกณฑ์ นักเรียนจัดกลุ่มดอกไม้ที่นำมาศึกษาออกเป็นกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีลักษณะอย่างไรและใช้อะไรเป็นเกณฑ์สำคัญในการแบ่งกลุ่ม
แนวคำตอบ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มที่มีส่วนประกอบครบทั้ง 4 ส่วน และกลุ่มที่ส่วประกอบของดอกไม้ครบ หรือ การมีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียในดอกเดียวกัน
- เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียมีส่วนประกอบอะไรบ้าง และมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
แนวคำตอบ เกสรตัวผู้ของดอกแต่ละชนิดมีส่วนประกอบคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยอับเรณูอยู่บนก้านชูอับเรณู ภายในมีละอองเรณูขนาดเล็ก ส่วนเกสรตัวเมีย ประกอบด้วยยอดเกสรตัวเมียอยู่บนก้านเกสรตัวเมีย มักมีสารเหนียวอยู่บนยอดเกสรตัวเมีย ส่วนฐานของก้านเกสรตัวเมียคือรังไข่ ภายในรังไข่มีออวุลเล็ก ๆ

คำถามท้ายการทดลอง

4. ลักษณะของอวุลของดอกไม้แต่ละชนิดเป็นอย่างไร มีจำนวนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
แนวคำตอบ ตามที่สังเกตได้ อวุลในพืชมีลักษณะเป็นเมดกกลมเล็กซึ่งอาจมีอวุลเดียวหรือหลายอวุลก็ได้ขึ้นอยู่กับพืชแต่ละชนิด
5. ดอกไม้ที่นักเรียนนำมาศึกษา มีทั้งที่มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน และดอกไม้มีแต่เกสรตัวผู้หรือเกสรตัวเมียนั้น ลักษณะเหล่านี้มีผลต่อการสืบพันธุ์ของพืชอย่างไร
แนวคำตอบ ดอกไม้ที่มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่ในดอกเดียวกัน การผสมพันธุ์อาจเกิดขึ้นภายในดอกเดียวกันหรือต่างดอก แต่ภายในต้นเดียวกันหรือพืชบางชนิด อาจผสมข้ามต้นก็ได้ สำหรับพืชที่เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียแยกกันคนละดอกนั้น แต่อยู่ต้นเดียวกัน มักจะผสมเกสรระหว่างดอกของต้นเดียวกัน โดยตำแหน่งของดอกตัวผู้จะอยู่เหนือดอกตัวเมีย และพืชที่ดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่คนละต้น การผสมพันธุ์จะเกิดข้ามต้นซึ่งต้องอาศัยสื่อต่าง ๆ เช่น ลม แมลง นก

สรุปผลการทดลอง

พืชดอกแต่ละชนิดมีดอกและรูปร่าง ลักษณะ สีและจำนวนของส่วนประกอบแต่ละส่วนแตกต่างกัน ดอกไม้มีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย ตามลำดับ ซึ่งส่วนประกอบของดอกนี้สามารถนำมาแบ่งเกณฑ์ในการจัดกลุ่มดอกไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ดอกสมบูรณ์และดอกไม้ไม่สมบูรณ์ และนอกจากนี้ใช้เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียแบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ ดอกสมบูรณ์เพศ คือ มีเกสรตัวผู้และตัวเมียในดอกเดียวกันและดอกไม้ไม่สมบูรณ์เพศ คือ มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียอยู่แยกดอกกัน

แนวคำตอบกิจกรรมที่ 2

โครงสร้างและส่วนประกอบของดอกไม้

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำตอบจากด้านขวามือมาเติมหน้าประโยคทางด้านซ้ายมือของนักเรียนที่นักเรียนเห็นว่าถูกต้องที่สุด

...ฉ...1. ดอกที่มีองค์ประกอบครบ 4 ส่วน คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก
เกสรตัวผู้ เกสรตัวเมีย	ก. ช่อดอก
...ญ...2. มีแต่เกสรตัวผู้หรือตัวเมียเพียงอย่างเดียว	ข. ดอกสมบูรณ์เพศ
...ฐ...3. ดอกไม่สมบูรณ์	ค. รังไข่
ค....4. ภายในมีอวุลซึ่งทำหน้าที่เป็นเซลล์สืบพันธุ์เพศเมีย	ง. กลีบเลี้ยง
ณ....5. บรรจุละอองเรณูที่มีเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้	จ. กลีบดอก
ง....6. เป็นส่วนที่อยู่ด้านนอกสุดทำหน้าที่ป้องกันอันตราย	ฉ. ดอกสมบูรณ์
ช....7. ดอกที่มีเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียในดอกเดียวกัน	ช. เกสรตัวผู้
ซ... 8. ส่วนที่อยู่ในสุดของดอกไม้	ซ. เกสรตัวเมีย
จ....9. มีสีอันสวยงามใช้ล่อแมลง	ณ. อับละอองเรณู
ก....10. ดอกหลาย ๆ ดอกที่อยู่บนก้านเดียวกัน	ญ. ดอกไม่สมบูรณ์เพศ
	ฎ. ดอกชบา
	ฏ. กล้วยไม้

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนน 0-4 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับปรับปรุง
ได้คะแนน 5-7 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้
ได้คะแนน 8-9 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับดี
ได้คะแนน 10 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับดีมาก

เกณฑ์การผ่าน

ได้คะแนน 8 คะแนน หรือร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในระดับดี
ถือว่า “ผ่านเกณฑ์”